

KULTUR

Kulturredaktør Mode Steinkjer. Telefon 22 99 81 42.

Roxette til Drammen

FESTIVAL: Den svenske duoen Roxette kommer til Drammen Elvefestival lørdag 22. august. Dette skal være deres eneste konsert i Sør-Norge i 2015. Marie Fredriksson og Per Gessle gjorde Roxette til et av verdens største popnavn på 90-tallet med hits som «The Look», «Joyride» og «It

Must Have Been Love». De har solgt rundt 75 millioner plater. Duoen tok pause i 2002, men har siden 2009 vært tilbake både med plater og konserter. Drammen Elvefestival flytter i år tilbake til Gamle kirkeplass, med plass til 8.000 mennesker den dagen Roxette kommer til byen.

Marie Fredriksson og Per Gessle i Roxette.

– Melgaard-huset er

• Byggekonflikt på Munch-tomta

Bjarne Melgaards omdiskuterte dødshus kan bli en attraksjon i Oslo, mener kulturbyråden. Kunsthistoriker kaller det narkotektur.

■ BENTE R. GRAVKLEV

– Jeg synes det er et skikkelig kult prosjekt, og det er fantastisk hvordan det bryter med alle forestillinger om hva et hus er. Jeg tror dette kan bli en attraksjon, sier kulturbyråd i Oslo kommune, Hallstein Bjereke (V).

Til protester fra kunstnerneboer, nabolagsrådet, barnehage, Stiftelsen Edvard Munchs Atelier og flere, jobber kunstner Bjarne Melgaard, boligbyggeren Selvaag og arkitektkontoret Snøhetta med å realisere «A house to die in», som etter planen skal stå ferdig innen 2016. Dødshuset er et prosjekt i grenselandet mellom kunst og arkitektur, og Melgaard startet samarbeidet med Snøhetta i 2011.

Tanken er å bygge huset på Kikuttomt, eid av Selvaag, rett ved siden av Munchs atelier på Ekely. Husets utseende, planlagte vannspeil utenfor, samt at bygget slik det er planlagt vil gå inn på fredet Munch-område, har skapt sinne hos naboene.

– Spennende

Foreløpig er det Byantikvaren som skal avgjøre hvorvidt Melgaard og Co får bygge, men sier de ja, kan avgjørelsen også klages til Riksantikvaren. Blir saken ytterligere betent kan den dukke opp på skrivebordene til Byutviklingskomiteen i Oslo bystyre.

– Jeg har ikke gått inn i det prosessuelle i saken, med tanke på at dette kan bli en konfliktsak vi må ta stilling til. Men uten å ta stilling til saken, så tenker jeg at dette vil være en berikelse for byen, sier Hallstein Bjereke. Han minner om at Bjarne Melgaard er en anerkjent norsk kunstner.

– Jeg tror vi skal være klar over at han er langt større internasjonalt enn vi i Norge er kjent med. Å få realisert et slikt prosjekt ville vært veldig spennende, sier Bjereke.

Narkotektur

Dødshuset, som ikke skal være Melgaards faste bopel, skal være dekket av svart forkullet eik, inneholde atelier og boareal. Melgaard skal ha tatt tradisjonelle valg i utformingen av rommene, for eksempel ved å legge opp til et basseng i kjøkkenet. Selve utformingen av huset er basert på Melgaards tegninger, og Melgaard har også samarbeidet med amatørkunstnere med bakgrunn som psykisk syke for å lage kunst som skal henge innendørs, fortalte han BBC i 2012. Modeller av bygningene har vært utstilt i både London og New York, og vært omtalt av medier som BBC og New York Times.

Begrepet narkotektur har vært brukt om dødshuset. Med dette menes en overdådig og vulgær byggestil inspirert av husene til nyrike narkobaroner. Stikkord er paranoia og luksus.

Professor i kunsthistorie ved Universitetet i Oslo, Ina Blom, har fulgt med på prosjektet siden det ble presentert, og mener i et essay publisert i Morgenbladet at dødshuset er «et passende monument over en ubehagelig kreativ narkotikaøkonomi». Hun utdypet overfor Dagsavisen:

– Jeg ser på dette prosjektet som ekstremt gjennomarbeidet og fantasifullt. Mange kunstnere har jobbet med design og arkitektur, men det er sjelden at de får realisert noe som dette, som kan reise prinsipielle spørsmål rundt hva det vil si å bo og hva gjør et bygg til å leve

Mesteparten av dødshuset vil være under bakken.

ILLUSTRASJON: SNØHETTA

i. Dette bygget befinner seg i en sone mellom liv og død, sier hun. Blom mener prosjektet er svært originalt.

– Det er et prosjekt jeg tror Oslo kommune vil være stolte av å ha sagt ja til.

– Kan huset ses på som en kommentar til norske forhold?

– I den grad narkotektur handler om spekulasjonsøkonomi og kjøpe penger, så er ikke Norge i noen uskyldig sone, selv om vi ikke har eksempler på bygg som kan defineres som narkotektur. Men vi har en spekulasjonsøkonomi rundt eiendomsmarkedet, blant annet, sier Blom.

Kunstnerhjem

Munch kjøpte tomten på Ekely i 1916, og bosatte seg i sveitervillaen fra 1870-årene. Her bodde han livet ut, og malte bilder blant annet inspirert av naturen rundt. I 1960 ble Munchs villa revet, selv om det ble argumentert for at dette kunne være et

viktig minnesmerke. I 1950-årene ble det oppført 44 boliger tegnet av arkitekt Jens Selmer. Dette skulle bli det såkalte kunstnerkollektivet, der blant andre Sossen og Guy Krohg, Per Ung, Frans Widerberg og Thorbjørn Egner har bodd.

– Vi har protestert mot å bygge der fordi det bryter med fredningen. Dette er ikke en reaksjon på de kunstneriske ambisjonene, men det å bruke en fredet tomt på denne måten er ganske freidig, sier styreleder i

Ekely borettslag, Svein Olav Daatland til Dagbladet, som har gjengitt flere av protestene mot prosjektet.

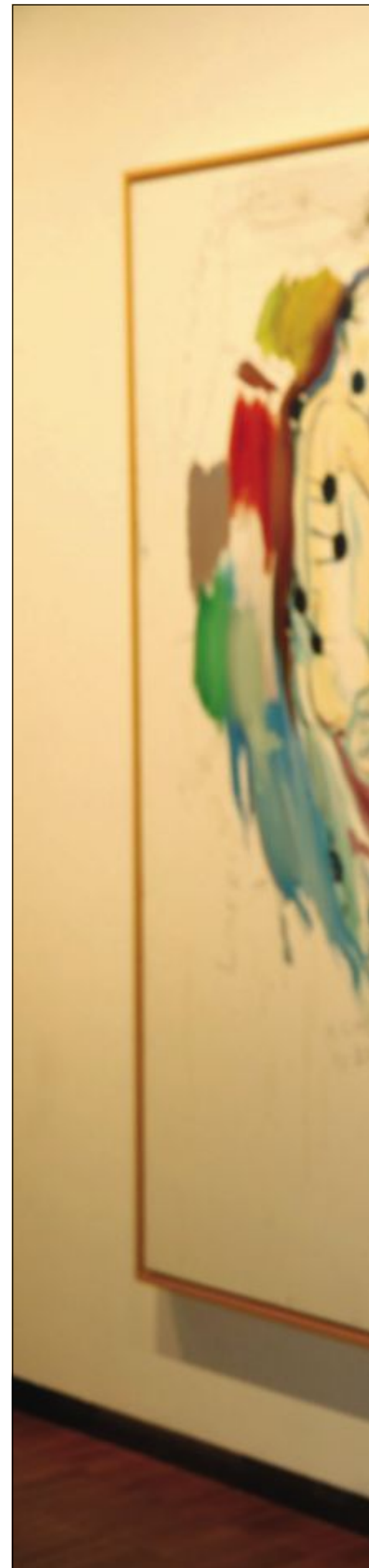
Sprenger grenser

Enn så lenge må Snøhetta og Bjarne Melgaard vente på Byantikvarens konklusjon. Ifølge Klassekampen vurderer Byantikvaren å gi dispensasjon til å bygge på den fredede tomten.

– Jeg ser at Plan- og bygningsetaten har anbefalt bygging under forutsetning at det tas hensyn til naturområdet og at det biologiske mangfoldet ivaretas. Skal det etableres et vannspeil må man også sikre at dette er trygt for barna i nabolaget. Dette er rammer man må forholde seg til uansett. Men jeg synes prosjektet er interessant, sier Arbeiderpartiets bystyremedlem, Victoria Marie Evensen. Hun tror imidlertid ikke at Melgaards dødshus vil være en realitet allerede i 2016.

– Det er kanskje noe prematurt med tanke på konfliktlinjene. Men at et bygg som kan virke litt provoserende vurderes satt opp i dette området, kan man velge å se på som en videreføring av Munchs livsverk. På samme måten som utstillingen «Melgaard + Munch» er noe av måten å ta vare på Munch på, å sprengre noen grenser. At bygget provoserer betyr ikke at det er feil, sier Evensen.

bente.rognan.gravklev@dagsavisen.no

Kunstneren Bjarne Melgaard gjestet Munch-

Sexrekord

Premiereklare «Fifty Shades of Grey» har ifølge Sunday Times mer sex enn alle de 100 filmene som fikk 18-årsgrense i Storbritannia i 2014 til sammen: I alt 20 av 100 minutter er sexscener. Det gjør filmatiseringen av E.L. James roman til den groveste kino-filmen på et drøyt tiår. (NTB)

Frode Grytten på coveret til «Selfie»

Selfie pluss novelle fra Frode Grytten

«Eg lyg no og da. Som til Aftenposten, da eg sa at Miami er min favorittby her i verden. Eg har vel aldri vore i Miami». Dette erkjenner Frode Grytten i «Selfie», den tredje i den nye ukentlige serien med lydboksingler kalt Ferdignakka, der norske forfattere kommer med nye tekster til ny musikk. Gryt-

tens boksingel er tonsatt av produsent og saksofonist Bendik Giske (Nils Bech m.m.). Denne uka er Frode Grytten også aktuell med en nyskrevet novelle til NRK P2s serie «Årets novelle 2015». NRK P2 har invitert 12 norske forfattere til å skrive hver sin nye novelle, som blir sendt som høyt-

lesning i radio, den første uka i hver måned. Laila Stien startet serien i januar, Frode Grytten bidrar med novellen «Andersen, Anders», som sendes på P2s «Kulturhuset» onsdag. Videre utover året kommer nye noveller fra bl.a. Nordisk Råd-vinner Merethe Lindstrøm, Tor Åge Bringsværd og Levi Henriksen.

en berikelse

Jan Vokes (t.h.) fikk hele landsbyen hjemme i Wales til å spleise på å avle fram en veddeløpshest.

FOTO: SUNDANCE INSTITUTE

Løp inn til Sundance-seier

Det kresne filmpublikummet på Sundance-festivalen falt for historien om en britisk galopphest som vant mot alle odds.

Dokudramaet «Dark Horse: The Incredible True Story of Dream Alliance» vant publikumsprisen under den amerikanske filmfestivalen nylig, der den konkurrerte i kategorien World Cinema Documentary. Nå går den en god skjebne i møte på filmfestivaler, mener Hollywood Reporter som roser dokumentaren.

Filmen forteller historien om hvordan innbyggerne i en fattig gruvarbeiderlandsby inngikk et spleiselag med en tidligere hundeoppdretter og bartender,

Jan Vokes, for å prøve å hjemmeavle en vinner.

Hesten Dream Alliance vokste opp blant slagghaugene i Wales, vant store hesteveddeløp som Welsh National og Perth Cup, og deltok også i Grand National mot fiffens hester. Nå er historien blitt film, signert Louise Osmond, som til BBC sier:

– Det er dels «Billy Elliot», «I blanke messingen», dels «Rocky» – med en hest. Jeg bare måtte lage den.

Og i hovedrollen stilte den nå pensjonerte veddeløpshesten selv, som ifølge regissør Osmond ikke er som de vanlige, skvetne, delikate dyrene som preger sporten:

– Dream er en stilfull arbeiderklassegutt som ser deg rett i øynene. (NTB)

Museum på museum

Norsk Arkitekturmuseum feirer sine første 40 år med egen utstilling.

«Arkitektur på museum. Et 40-årsjubileum» åpner 5. februar på museet som i dag ligger på Bankplassen i Oslo – i en bygning først tegnet av arkitekt Christian Heinrich Grosch i 1830 som Norges Banks første bygg. Sverre Fehn sto for ombygging og utvidelse før Nasjonalmuseet – Arkitektur åpnet i 2008. Ifølge museet vil jubileumsutstillingen både fortelle historien og reflektere over framtida. Samlingen til Norsk Arkitek-

Norsk Arkitekturmuseum feirer 40 år. FOTO: NTB SCANPIX

turmuseum inneholder 300.000 tegninger, fotografier, modeller og gjenstander fra 1830-tallet til i dag. Utstillingen vil kretse rundt kjernevirksomhetene – «å samle arkitektur» og «å stille ut arkitektur». (NTB)

FOTO: CORNELIUS POPPE/NTB SCANPIX

museet da utstillingen «Melgaard + Munch» åpnet lørdag.